

För våra ledamöter
& särskilt inbjudna!

JUBILEUMSEKKURSIONER

För
**Stundande
skördar**

Fyra akademiexkursioner

12 juni 2013:

- Hargs Bruk
- Stockholms skärgård
- Nationalstadsparken
- Stockholm – Ultuna **INSTÄLLT**

1813–2013

Skog, naturmiljö och hamn – Hargs Bruk, Uppland

I **norra Roslagen ligger Hargs Bruk**, en av landets bäst bevarade bruksmiljöer med välskötta skogar och byggnader, en egendom med stora kultur-, landskaps-, natur- och jaktvärden.

Under exkursionen får vi en inblick i företagets historiska utveckling från järnbruk med träkolsslukande smedjor till dagens miljöanpassade skogsbruk. Vi får också se hur gamla kulturbyggnader omvandlats till attraktiva boendemiljöer och hur malmutskeppningen från Dannemora gruvor åter har kommit igång i Hargshamn. Vi kommer dessutom att göra ett besök vid den futuristiskt byggda ladugården vid Löhammar.

Mellan exkursionspunkterna guidas vi genom skogsmiljöer av skiftande slag. Ciceron: Ulf Dietrichson.

- 07.45** Buss avgår från Cityterminalen, Stockholm.
- 08.45** Buss avgår från Musikens hus, Uppsala.
- 10.00** Vallonsmedjan på Hargs Bruk. Välkommen, kaffe och smörgås. Presentation av Hargs Bruk AB:s verksamhet och en historisk tillbakablick.
- 11.00** "Att bo i kulturmiljö". Bussen tar oss genom bruket till Nerhammaren, där vi besöker ett attraktivt boende i kulturmiljön.
- 12.00** Lunch i Järnboden – "Roslagens Glimmingehus". Under lunchen ges möjlighet att köpa "Berättelsen om Hargs Bruk och dess ägare", del I och del II (*endast kontant betalning!*).
- 13.00** Hargs Hamn AB. Bussen tar oss runt i hamnområdet där bolaget hanterar biobränslen, järnmalm och rundvirke m m.
- 14.00** Löhammar ladugård. En presentation av "framtidens lantbruksbyggnad" och dess betydelse för hävden av naturbetesmarkerna.
- 15.00** Bruksmuséet. Hargs Bruks privata museum visas upp, där över 6 000 föremål är samlade. Kaffe och hembakta bullar.
- 16.00** Avslutning och hemfärd – åter vid Musikens hus ca kl **17.00** och vid Cityterminalen ca kl **18.00**.

Stockholms mellan- och ytterskärgård

En **skärgårdsexkursion** för att uppleva ett representativt och unikt skärgårdsavsnitt med dess variation, skönhet, botaniska, zoologiska, geologiska och kulturhistoriska innehåll samt dess bevarandevärden. Ciceron: Rune Frisén.

- 08.30** Avresa med buss från Cityterminalen, Stockholm, till Stavsnäs hamn.
- 09.30** Avgång med båt från Stavsnäs hamn till Sandhamn. Under färden serveras kaffe/te och smörgåsar. Vid avgång presenterar vi *Jens Wahlstedt* som huvudguide och kaptenen *Bengt Larson*.
- 10.30** besöker vi Sandhamn och tar en kort promenad.
- 11.00** Avgång från Sandhamn mot naturreservatet Bullerö. Vi passerar då ögruppen Brandskärgården och iakttar bl a den rika fågelfaunan.
- 11.45** ankommer vi till Bullerö där vi hälsas välkomna av länsstyrelsens tillsynsman *Jan Olsén* som tillsammans med Jens guidar oss på ön och informerar om förvaltningsorganisationens arbete. Lunch serveras ombord eller vid öns naturum/informationscentral, en byggnad som konstnären Bruno Liljefors uppförde och nyttjade under många år. I byggnaden illustreras bl a gångna tiders slitsamma liv för skärgårdbor.
- 14.00** Avgång från Bullerö ut i den öppna kala skärgården och i den sk björkzonen. Landstigning på Hallskär för överblick av den vidsträckt skärgården och studier av berggrundens glacialsulptur. Landstigning också på Långviksskär med dess fina skärgårdsby, rester av kulturlandskap och artrika strandängar.
- 16.00** Avgång från Långviksskär med färd norr om Nämdö. Kaffe/te och bulle/sockerkaka under färden. På färden besök på den floristiskt intressanta Munkö eller på annan ö med urkalksten – om tiden räcker till och vädret är lämpligt.
- 17.00** Ankomst till Stavsnäs, avslutning och hemfärd – åter vid Cityterminalen ca **18.00–18.30**.

Nationalstadsparken och vetenskapens landskap

På **Norra Djurgården** finns ett av våra bäst bevarade historiska landskap, uppbyggt av flera fullt synbara tidsskikt. Den kungliga jaktparken konserverade 1600-talets landskap och kom att lämpa sig för agrikulturell försöksverksamhet, vilket Abraham Niklas Edelcrantz etablerade vid Stora Skuggan runt sekelskiftet 1700–1800. Nya grödor, tekniker och skötselplaner blev till förebild för andra och inledningen till den gröna revolutionen i vårt land. Inom skogsbruket verkade samtidigt Israel af Ström, som lade grunden till utvecklingen av en nationell skogshushållning och högre skoglig utbildning i Sverige.

När vår akademi grundades skapades ett vetenskapligt experimentalfält granne med Stora Skuggan. Med det startade den moderna jordbruksforskningen i Sverige. Den vetenskapliga profilen på landskapet har senare förstärkts genom att flera forskningsinstitutioner förlagts hit och vetenskapsstaden fullbordades genom Stockholms universitets lokalisering hit under 1960-talet.

- 09.30** Buss avgår från Cityterminalen, Stockholm.
- 10.00** Ankomst till Stockholms universitet. Rektor Astrid Söderbergh Widding hälsar välkommen. Modern forskning i historiska landskap – en presentation om universitetets miljöforskning av *Sara Cousins*. *Ulf Sporrang*, professor em, redogör för Vetenskapsstaden efter Experimentalfältet.
- 11.30** Avfärd till Stora Lappkärrret och Lappkärrsbergen. Universitetslektorerna *Ulf Jansson*, *Ulrich Lange* och *Ronny Pettersson* diskuterar 1800-talets uppodling och mossodlingar samt Djurgårdens skogar.
- 13.00** Lunch på Stora Skuggans värdshus.
- 14.15** Avfärd till Fiskartorpet. *Ulf Sporrang* redogör för Djurgårdens historia från vikingatid till 1700-tal. *Jan Lundkvist*, professor em, om vattuminskning och landhöjning. *Pernilla Nordström*, Länsstyrelsen: Nationalstadsparken möter miljonstaden.
- 15.45** Avfärd till Stora Skuggan. *Henrik Niklasson* vid Kungl. Djurgårdsförvaltningen om Nationalstadsparkens och Djurgårdens förvaltning och skötsel. *Ulrich Lange* om Lantbruksvetenskapens födelseplats – Edelcrantz och Stora Skuggan. Invigning av Stora Skuggan som besöksmål och avtäckning av Edelcrantzobelisken.
- 16.45** Avslutning och hemfärd – åter vid Cityterminalen ca kl **17.15**.

Produktionsjordbruk i mötet mellan land och stad

En **resa från Stockholm till Ultuna** som belyser förutsättningarna för det tätortsnära lantbruksföretagandet som använder resurserna jord och skog som bas. Under resan ser vi på hot och möjligheter för marker som odlas där asfaltering kan dyka upp som ett lönsamt inslag i växtföljden. Och vilka är möjligheterna för en mångmiljonmarknad runt stugknuten?

- 08.30** Avresa i buss från Cityterminalen, Stockholm. Miniföreläsning: Hur påverkas jordbruket av tätorternas behov av mark? *Rune Andersson*.
- 09.15** Ströms gård i Rosersberg. Kaffe och smörgås. *Eva Petersson* får höra om ett serviceföretag på landsbygden som har sin bas i jord och skog. *Annika Johansson*, anmälsodlare från *Upplands Väsby*.
- 11.15** Avresa till Lövsta och Näsby. Miniföreläsning: Hur syns det tätortsnära jordbruket i utlandet? *Christina Möller*.
- 12.00** Avresa till Lövsta och Näsby med föreläsning: Vad berättar landskapet?, *Urban Emanuelsson & Rolf Spörndly*.
- 13.00** Om forskningscentret i brogasanläggningen. Visning av slakteriet – Europas modernaste kommersiella slakteri, utvecklat och anpassat för forskning.
- 14.30** Avresa och guidad passage genom Ultuna Campus
- 15.30** Jordbrukslandskapet vid Alsike kyrka, *Clas Tollin*. Historiska vingslag och nutida lönsamhetskrav byggs samman i en diskussion. Kaffe i terrängen.
- 16.45** Avslutning och hemfärd via Knivsta station – åter vid Cityterminalen ca kl **17.45**.

JUBILEUMSEXKURSIONER

FÖR STUNDANDE SKÖRDAR

För våra ledamöter och särskilt inbjudna, onsdagen den 12 juni 2013

EXKURSION	Hargs Bruk	Skärgården	Nationalstadsparken	Stockholm-Ultuna
UTGÅNGSPUNKT	----- Cityterminalen, Stockholm -----			
	Musikens hus, Uppsala			
TIDSPANN (ca)	S 07.45–18.00 U 08.45–17.00	08.30–18.30	09.30–17.15	09.00–17.45
LÄNK FÖR ANMÄLAN	https://dinkurs.se/17199	https://dinkurs.se/17120	https://dinkurs.se/17200	https://dinkurs.se/17201
ANMÄLAN SENAST	----- tisdagen den 28 maj -----			
INFO	Birgitta Naumburg 08-5454 7707	Eva Ronquist 08-5454 7706	Per Eriksson 08-5454 7717	Magnus Stark 08-5454 7724

KSLA 1813–2013

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKS- AKADEMIEN FYLLER 200 ÅR I ÅR

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens uppgift är att med stöd av vetenskap och praktisk erfarenhet till samhällets gagn främja jordbruk och skogsbruk samt därtill knuten verksamhet. Akademien in-
stiftades år 1811 på initiativ av Karl XIV Johan och startade sitt arbete
den 28 januari 1813.

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien • Box 6806 (Drottninggatan 95 B) • 113 86 STOCKHOLM
Tel 08 54 54 77 00 • Fax 08 54 54 77 10 • akademien@ksla.se • www.ksla.se